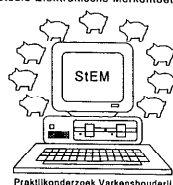

Vermeerderingszeugen kunnen getoetst worden in de praktijk!

Han Swinkels, Johan van Riel, Gé Backus, PV; Gerard Giesen, LUW

Studie Elektronische Merktoets

In de Studie Elektronische Merktoets (StEM) is nagegaan of een toetsing van merkprodukten met behulp van praktijkgegevens mogelijk is. Voor de zeugenhouderij is het antwoord "ja"! Bij zes merkprodukten werd voor het belangrijke kengetal 'aantal levend geboren biggen per worp' een maximum gecorrigeerd verschil van bijna 0,8 big gevonden op bedrijfsniveau.

In 1993 is door het onderzoeksteam "Studie Elektronische Merktoets" het projectplan opgesteld voor het ontwikkelen van een methode voor een periodieke toets van merkprodukten varkens. Een merkprodukt is gedefinieerd als de combinatie van een vermeerderingszeug en eindbeer van één fokkerij-organisatie. In samenwerking met de standsorganisaties werd een campagne gevoerd voor het werven van deelnemers. Begin 1994 waren meer dan 500 varkenshouders bereid een backup van gegevens uit het management-informatiesysteem (MIS) aan te maken en een enquête in te vullen.

Kwaliteit van de MIS-gegevens

De MIS-gegevens zijn zorgvuldig gecontroleerd op invoerfouten. Bij 70% van de aan StEM deelnemende bedrijven zijn geen ernstige fouten in de MIS-gegevens ontdekt.

Voor het onderzoek konden alleen bedrijven gebruikt worden waarvan de zeugenstapel voor 90% of meer bestond uit één van de gedefinieerde merkprodukten. Op een groot aantal bedrijven bleken meerdere merkprodukten zeugen of een hoog percentage zuivere rasdieren (vermeerdering met eigen aanfok) voor te komen. Op grond van de definitie voor merkprodukt werden uiteindelijk 125 bedrijven verdeeld over zes merkprodukten van vijf fokkerij-organisaties. Het minimum aantal bedrijven per merkprodukt bedroeg 16.

Toetsen van merkprodukt

Op basis van de enquête werden aan elk bedrijf meer dan 100 bedrijfskenmerken toegekend. Voor elk van deze bedrijfskenmerken is nage-

gaan of zij de vergelijking van de merkprodukten beïnvloedden ofwel verstoorden. Een voorbeeld is het bedrijfskenmerk 'regio'. Het 'aantal levend geboren biggen per worp' op bedrijfsniveau bleek in het zuiden van Nederland ongeveer 0,2 big lager te zijn dan in het oosten en de rest van Nederland. Voor dit verschil moest een correctie plaatsvinden, omdat de zes merkprodukten ongelijk verdeeld waren over de drie regio's. Naast 'regio' moesten in meer of mindere mate correcties op het 'aantal levend geboren biggen per worp' worden uitgevoerd voor 'bedrijfs-grootte', 'voerleverancier', 'IKB-certificering' en een aantal kenmerken van de bedrijfsuitrusting en bedrijfsvoering. Het bedrijfsgemiddelde bedroeg 10,9 met een maximum (gecorrigeerd) verschil tussen merkprodukten van 0,8 levend geboren big per worp.

Periodieke toets?

Uit het onderzoek blijkt dat het met de ontwikkelde methode mogelijk is de vermeerderingszeugen in de praktijk te toetsen. Voordat echter een periodieke toets van merkprodukten varkens in de praktijk uitgevoerd kan worden, moet aan twee belangrijke voorwaarden worden voldaan. Als eerste moeten merkprodukten ook in de vleesvarkenshouderij getoetst kunnen worden. Een tweede voorwaarde is dat een zo groot mogelijk aantal merkprodukten in de periodieke toets moet worden meegenomen. Met de ontwikkelde methode kan aan deze voorwaarde alleen invulling worden gegeven als voldoende varkenshouders bereid zijn hun technische gegevens beschikbaar te stellen voor een periodieke merktoets van varkens. ■